

ТОШКЕНТ ОКШОМИ

№ 19 (5610).
23 ЯНВАРЬ 1985 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1986 йил
1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXVII съезди ва Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига

Меҳнатга яраша
шон-шараф

Халқ номзодлари

Ҳайдовчилар
ташаббуси

Республика лойтахтининг ишлаб чиқариш коллективлари Ўзбекистон ССР Олий Советига ва халқ депутатлари Маҳаллий Советларига бўлажак сайловлар шарафига зарбдор вазифада туриб, кайрат билан меҳнат қилишмоқда. Мамакатимиз ҳаётидаги энг муҳим воқеани ҳамма муносиб соғинади билан кутиб олишга интилоқда. Ушбу сайловлар КПСС XXVII съезди ва Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига таъғирликл қилиб ўтаётганини диққатга сазовордир.

Муттор Ҳабибуллаев 11-Висот-строй курилши трестининг «Спец-мелезобетонстрой» курилши-мон-таж бошқармасида бир неча йил-лардан бери меҳнат қилади. Комп-лекс бригада етакчисининг фидоко-рона меҳнати Ленин ва Меҳнат Ки-зил Байроқ орденлари билан тақ-дирланган. Коммунист М. Ҳабибул-лаев ўзининг буюк ишлаб чиқариш тажрибаларини устоз сифатида ёш-лар билан шиддиқдан ўртоқлашади. Шу билан бирга Киров район пар-тия комитетининг аъзоси сифатида катта жамоатчилик ишларини ҳам олиб борапти.

Курувчилар коллектив унн Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депутат-лигига номзод қилиб кўрсатди.
СУРАТДА: М. Ҳабибуллаев.

Фашистлар устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига 1-тролейбус маршрутнинг ҳайдовчилари брига-да методика ишлаш усулига ўтдилар. Бу яхши натижа бер-япти. Биринчи навбат-да ҳайдовчилар ма-лакаси ошмоқда, транспортнинг юксак техника ҳолати таъ-минланмоқда. Тажри-бали ҳайдовчи Н. Ик-ромов, А. Акбаров, Т. Мирзаев, Г. Кар-повалар эса ҳар сме-нада пиландан ташқари қўшимча рейс уюшти-ришга муваффақ бўл-моқдалар.

Маршрут ҳайдовчи-ларининг бу аjoyиб ташаббуси 1985 йилда 101 миллион 300 минг кишининг манзи-лини яқин қилишга хизмат қилади.

Ф. АБДУРАХИМОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

22 январь кун Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленумда область партия ташкилотининг 1985 йилги план ҳам-да социалистик мажбурият-ларни бажариш, КПСС XXVII съездининг муносиб кутиб олиш соҳасидаги ва-зифалари муҳокама қилин-ди.

Пленумда қайд этиб ўтил-ганидек, областнинг меҳнат коллективлари беш йиллик тошхирларини амалга оши-риш, КПСС Марказий Коми-тетини 1984 йил октябрь Пленуми қарорларида, ўр-тоқ К. У. Черненконинг КПСС Марказий Комитети

Сиёсий бюроси мажлисида сўзлаган нутқида ўртага қу-рилган вазифаларни бажари-ш борасида муайян иш-ларни қилдилар. Бироқ ма-жуд резервларнинг ҳаммаси ҳам ҳали ишга туширилган деб бўлмайди. Корхоналар-нинг бир қисми белгиланган ишлаб чиқариш ҳажмининг бажармади, капитал қури-лишда анча қолоқликка йўл қўйилди. Бу нуқсонлар об-ластдаги барча партия таш-килотлари Ўзбекистон Ком-партияси Марказий Комите-тининг XVI пленуми талаб-лари асосида ўз фаолиятини тегишлича қайта ташкил эт-маганликлари оқибатидир.

Пленум область халқ хў-жалигининг барча бўғинла-рида меҳнат, ишлаб чиқариш ва план интизомини анчада мустақамлаш тадбирларини белгилди. Шу йилги ва умуман беш йиллик тошхи-риқларини муддатидан ил-гари бажариш учун кураш-да коммунистларнинг аван-гардлик ролини ошириш, КПСС XXVII съездининг, Бу-юк Ғалабанинг 40 йиллиги-ни муносиб кутиб олиш учун мусобақани кенг авк олди-риш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Пленум таъкилий масала-ни кўриб чиқди. М. М. Му-сахоновнинг илтимосига қу-ра ва пенсияга чиқиши му-носабати билан у Тошкент област партия комитетининг биринчи секретари ва-зифасидан озод қилинди.

Тошкент область ижроия комитетининг раиси лавози-мида ишлаб келган Т. А. Алимов област партия ко-митетининг биринчи секрета-ри этиб сайланди.

Пленумда Ўзбекистон Ком-партияси Марказий Комите-тининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади. (ЎЗАТА).

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

22 январда халқ депу-татлари Тошкент область Со-ветининг XIII сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда ташкилий масала кўриб чиқилди. Т. А. Алимов Тошкент об-ласть партия комитетининг

биринчи секретари қилиб сай-ланганлиги муносабати бил-лан сессия унн халқ депу-татлари област Совети иж-роия комитети раиси вази-фасидан озод этди.

А. Б. Саидхўжаев халқ депутатлари Тошкент об-ласть Совети ижроия комите-ти раиси вазифасини бажар-увчи қилиб тасдиқланди.

Х. У. Умаров пенсияга чиққанлиги муносабати бил-лан сессия унн халқ депу-тат-

лари Тошкент область Со-вети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари ва-зифасидан озод этди.

А. Ф. Клешиков халқ де-путатлари Тошкент область Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари вазифасини бажарувчи қилиб тасдиқланди.

Сессияда Тошкент область партия комитетининг бирин-чи секретари Т. А. Алимов нутқ сўзлади.

ЮҚОРИ САВИЯДА

Энгелс кўчаси бўй-лаб Юнусовод массиви томон борар эканис, телевизион минора рў-парасидаги муҳташам бино пештоқидаги қиз-ил аллонлар бекхейт эътиборингизни ўзига тортади. Аллонлардан бирига «Агитпункт» сў-зи ёнган. Ҳа, Тош-кент алоқа электротех-ника институтини биноси-га жойлашган 63-айт-лов участкаси аги-тпунктига кирсангиз кў-зйнгиз кувонади.

Агитпункт учун кат-та аудитория хонаси ажратилган.

Бу ерда республика-миз турли соҳа-ларда эришган ютуқ-ларини акс эттирувчи стендлар, КПСС Мар-казий Комитетининг кейинги Пленумлари материаллари, савло-воқ айд адабиётлар қў-йилган. Бу ерда аги-тторларнинг самарали ишлашлари учун ҳам-ма шароит мўжайё. Агитторларга тарих фанлари доктори, ком-мунист Абдулла Абду-

лаб Юнусовод массиви томон борар эканис, телевизион минора рў-парасидаги муҳташам бино пештоқидаги қиз-ил аллонлар бекхейт эътиборингизни ўзига тортади. Аллонлардан бирига «Агитпункт» сў-зи ёнган. Ҳа, Тош-кент алоқа электротех-ника институтини биноси-га жойлашган 63-айт-лов участкаси аги-тпунктига кирсангиз кў-зйнгиз кувонади.

Агитпункт учун кат-та аудитория хонаси ажратилган.

Бу ерда республика-миз турли соҳа-ларда эришган ютуқ-ларини акс эттирувчи стендлар, КПСС Мар-казий Комитетининг кейинги Пленумлари материаллари, савло-воқ айд адабиётлар қў-йилган. Бу ерда аги-тторларнинг самарали ишлашлари учун ҳам-ма шароит мўжайё. Агитторларга тарих фанлари доктори, ком-мунист Абдулла Абду-

лаб Юнусовод массиви томон борар эканис, телевизион минора рў-парасидаги муҳташам бино пештоқидаги қиз-ил аллонлар бекхейт эътиборингизни ўзига тортади. Аллонлардан бирига «Агитпункт» сў-зи ёнган. Ҳа, Тош-кент алоқа электротех-ника институтини биноси-га жойлашган 63-айт-лов участкаси аги-тпунктига кирсангиз кў-зйнгиз кувонади.

Агитпункт учун кат-та аудитория хонаси ажратилган.

Бу ерда республика-миз турли соҳа-ларда эришган ютуқ-ларини акс эттирувчи стендлар, КПСС Мар-казий Комитетининг кейинги Пленумлари материаллари, савло-воқ айд адабиётлар қў-йилган. Бу ерда аги-тторларнинг самарали ишлашлари учун ҳам-ма шароит мўжайё. Агитторларга тарих фанлари доктори, ком-мунист Абдулла Абду-

ти. Улар ёш савло-вчиларга СССР Консти-туцияси, совет граж-данларининг ҳуқуқ ва бурчлари, СССРнинг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳақида сўзлаб беришяпти. Лекция ўқишга тарих фанлари доктори А. Шарипов, иқтисод фанлари кан-дидатлари И. Катанов, М. Абдураҳимов, юри-дик фанлари кандидати Н. Хисамиев ва бошқа-лар таъкил қилинган.

Умуман бу ерда сай-ловлиди ишлари юқо-ри савияда олиб бори-ляпти. С. ИБРОХИМОВ, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

МАРОҚЛИ
СУҲБАТЛАР

Фрунзе районидagi 372-савло-в участкаси айтипунктида малакали юрист катъий бел-гиланган график асосида навбатчилик қилипти. У савло-вчиларни қи-зиқтирган барча савол-ларга жавоб беради. Айниқса, савло-вда биринчи марта халқ ном-зодлари учун овоз бер-увчи ёшлар юрист хизматидан мамун-лар.

Агитторлар коллек-тивни химия сановати қат-толш жихозлари тақ-риба-конструкто р л и к бюроси, пластмасса буюмлари заводи, «Гипросельстрой» ин-ститути ва Тошкент ТЭЦи ходимларидан ташкил топган. Улар савло-вчилар рўйхатла-рини аниқлаштипти, лекция ва суҳбатлар ўтказиштипти, меҳнат ветеранлари билан уч-рашулар уюштиришти-пти.

ЖИПСЛИК ВА БИРЛИК

24
ФЕВРАЛЬ
СОВЕТЛАРГА
САЙЛОВЛАР
КУНИ

Республикада сайлов кампанияси сиёсий активлик ва меҳнат кўтаринчилигини жўш урган бир вазиятда давом этмоқда. Оқруқ сайлов комиссияларининг мажлисларида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар рўйхатга олинмоқда.

22 январь кун Қаршида 211-Қарши сайлов оқруқи сайлов комиссиясининг маж-лиси бўлди.

Мажлисини комиссия ра-иси А. П. Пардаев очди. У «Экспансарканалстрой» трес-ти Қашқадарь механизация-лаштирилган кўча колон-насининг меҳнатчилари ў-ларининг савло-влиди йиғили-шида Ўзбекистон Компар-тияси Марказий Комитети-нинг биринчи секретари Иномжон Вузурович Усмон-хўжаевни республикада дав-лат ҳокимияти олий органи депутатлигига номзод этиб кўрсатганликлари маълум қилди. Оқруқдаги кўпгина меҳнат коллективлари шу номзодни қўллаб-қувватла-дилар. И. Б. Усмонхўжаев ма-на шу оқруқдан овозга қў-йилишга розилик берди.

Оқруқ сайлов комиссияси Иномжон Вузурович Усмон-хўжаевни 211-Қарши сай-лов оқруқидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутат-лигига номзод этиб рўйхат-га олиш тўғрисида бир овоз-дан қарор қабул қилди.

87-Новая жизнь сайлов оқруқининг оқруқ сайлов ко-миссияси Тошкент области-да «Ўзбекистон ССР беш йилги» тажриба хўжалиги-нинг тракторчи звено бош-лиги Зинер Алиевни шу оқ-руқдан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олди.

416-Маргилон сайлов оқ-руқи сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президи-умининг Раиси Ойил Умур-ович Салимовни шу оқруқ-дан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олишга қар-р қилинди.

95-Бордонкул сайлов оқ-руқининг оқруқ сайлов ко-миссияси шу оқруқдан Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб Тошкент область Коммуни-ст районидаги «Политот-дел» колхоз правлениеси-нинг раиси Маи-Гам Гри-горьевич Хванни рўйхатга олди.

332-Оқтош сайлов оқруқи оқруқ комиссиясининг маж-лиси бўлди. Комиссия

рор қилинди. 19-Красный Восток сайлов оқруқи сайлов комиссияси-нинг мажлисида Тошкент экскаватор заводининг тока-ри Раиса Тарасовна Випри-кая шу оқруқдан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутат-лигига номзод қилиб рўй-хатга олинди.

13-Пушкин сайлов оқруқи сайлов комиссиясининг маж-лисида шу оқруқдан Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ик-кинчи секретари Тимофей Николаевич Осетров рўйхат-га олинди.

72-Янгийул сайлов оқру-қининг сайлов комиссияси Янгийул пойабзал фабри-касининг ишчиси Арихон Икматовани шу оқруқдан Ў-збекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

155-Маданият сайлов оқ-руқи сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Ўзе-бекистон ССР Министрлар Со-ветининг Раиси Ғайрат Ҳа-мидуллаевич Қодиров шу оқ-руқдан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олин-ди.

95-Бордонкул сайлов оқ-руқининг оқруқ сайлов ко-миссияси шу оқруқдан Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб Тошкент область Коммуни-ст районидаги «Политот-дел» колхоз правлениеси-нинг раиси Маи-Гам Гри-горьевич Хванни рўйхатга олди.

332-Оқтош сайлов оқруқи оқруқ комиссиясининг маж-лиси бўлди. Комиссия

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг сек-ретари Раёно Ҳабибуова Аб-дуллаевани шу оқруқдан Ў-збекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олишга қарор қил-ди.

Тошкент область Ўстон-лик районидagi «Қозғонистон ССР 30 йиллиги» колхозини-нинг аъзоси Қутбиз Жўраева 82-Искандар сайлов оқруқи сайлов комиссиясининг маж-лисида шу оқруқдан Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

32-Қорақамий сайлов оқ-руқининг оқруқ комиссияси «Главташкентстрой» га қар-рашди «Жилстрой» трес-тининг пайвандловчиси Светла-на Васильевна Рибакловани Ўзбекистон ССР Олий Со-вети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олди.

39-Сергели сайлов оқруқи оқруқ сайлов комиссияси-нинг қарорига биноан Ўзе-бекистон ССР Министрлар Со-вети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қудратилла Аҳмедович Ах-медов шу оқруқдан Ўзбеки-стон ССР Олий Совети депу-татлигига номзод қилиб рўй-хатга олинди.

415-Маориф сайлов оқру-қидан оқруқ сайлов комис-сияси Маргилондаги «Атлас» аврли газламалар ишлаб чи-қариш бирилшасининг тў-қувчиси Абдувахоб Ҳабибул-лаевни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатдан ўт-казди.

390-Крестьянский сайлов оқруқи оқруқ сайлов комис-сияси Ўзбекистон ССР Ми-нистрлар Совети Раисининг ўринбосари Виктор Григор-ьевич Дуҳанини шу оқруқдан Ўзбекистон ССР Олий Со-вети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олиш тўғриси-да қарор қабул қилди.

Фаргона областидаги «Фаргона» совхозининг бри-гадери Нажиждин Анорбо-ев 450-Аввал сайлов оқруқи

рисида қарор қабул қилин-ди. Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 274-Жумашўй сайлов оқруқи комиссиясининг мажлиси-да Ўзбекистон ССР Министр-лар Совети Раисининг би-ринчи ўринбосари Виктор Константинович Михайлов республика давлат ҳокимия-ти олий органи депутатлиги-га номзод қилиб рўйхатга олинди.

32-Қорақамий сайлов оқ-руқининг оқруқ комиссияси «Главташкентстрой» га қар-рашди «Жилстрой» трес-тининг пайвандловчиси Светла-на Васильевна Рибакловани Ўзбекистон ССР Олий Со-вети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олди.

39-Сергели сайлов оқруқи оқруқ сайлов комиссияси-нинг қарорига биноан Ўзе-бекистон ССР Министрлар Со-вети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қудратилла Аҳмедович Ах-медов шу оқруқдан Ўзбеки-стон ССР Олий Совети депу-татлигига номзод қилиб рўй-хатга олинди.

415-Маориф сайлов оқру-қидан оқруқ сайлов комис-сияси Маргилондаги «Атлас» аврли газламалар ишлаб чи-қариш бирилшасининг тў-қувчиси Абдувахоб Ҳабибул-лаевни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатдан ўт-казди.

390-Крестьянский сайлов оқруқи оқруқ сайлов комис-сияси Ўзбекистон ССР Ми-нистрлар Совети Раисининг ўринбосари Виктор Григор-ьевич Дуҳанини шу оқруқдан Ўзбекистон ССР Олий Со-вети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олиш тўғриси-да қарор қабул қилди.

Фаргона областидаги «Фаргона» совхозининг бри-гадери Нажиждин Анорбо-ев 450-Аввал сайлов оқруқи

нинг оқруқ комиссияси маж-лисида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатга олин-ди.

375-Вахширов сайлов оқ-руқи оқруқ комиссиясининг мажлиси бўлди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Бек-тош Раҳимович Раҳимов шу оқруқдан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатдан ўт-казилди.

349-Советобод сайлов оқ-руқи комиссиясининг мажли-сида Самарқанд областидаги «Ленинчи қоравор» совхо-зининг катта қўлони Рама-нов Усмонов шу оқруқдан Ўзбекистон ССР Олий Со-вети депутатлигига номзод қи-либ рўйхатга олинди.

38-Қарибеш сайлов оқру-қи оқруқ комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбо-сари Сайёра Умаровна Сул-тоновани шу оқруқдан Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб рўйхатдан ўтказиш тўғриси-да қарор қабул қилинди.

334-Маркент сайлов оқру-қининг оқруқ комиссияси Самарқанд область Нарпай районидаги «Ўзбекистон» колхозининг бригадери Ро-зия Аҳмедовна Маҳмудовани шу оқруқдан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутат-лигига номзод этиб рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Министр-лар Совети Раисининг ўрин-босари Ақром Рустамович Ҳўжаев 345-Богизагон сай-лов оқруқи оқруқ комиссия-сининг қарорига биноан шу оқруқдан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

147-Оржоникидзе сайлов оқруқидан оқруқ сайлов ко-миссияси Андижон область Ленин районидаги «Социа-лизм» колхозининг буюқбо-қари Ҳамидоҳон Қожибековни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига ном-зод қилиб рўйхатга олди.

Республика Олий Совети депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқ-да. (ЎЗАТА).

ЮКСАК ИШОНЧ

Республикада давом эта-ётган савло-влиди йиғилиш-ларида қуйидагилар Ўзе-бекистон ССР Олий Совети де-путатлигига номзод этиб кўрсатилдилар: 99-Паркент сайлов оқруқидан — Тош-кент областидаги «Комму-низм» совхозининг сўт суғу-вчиси Муҳаббат Шукурова, 131-Чинобод сайлов оқруқи-дан — Ўзбекистон халқ ёзу-чиси Комил Нўрмонов (Яши), 116-Темир йўл сай-лов оқруқидан — Андижон-даги 162-қурилиш трес-тининг электр ва газ пайванд-чиси Рашид Султонович Иминов, 148-Марҳамат сай-лов оқруқидан — Андижон области Марҳамат райони-даги «Пахтакор» колхозини-нинг аъзоси Мавдула Коми-ловна Аюпова, 150-Пахта-обод сайлов оқруқидан — Андижон область Москва районидagi депутатлари Тоштепа кишлор Советининг раиси Турсунхон Исоқова, 153-Ҳақиқат сайлов оқруқи-дан — Андижон область Москва районидagi «Москва» колхозининг аъзоси Сайёра Султоновна Мираева, 169-Йон Сино номли сайлов оқруқидан — «Сельская пра-вда» газетасининг редак-тори Исмомил Сулаймонов, 216-Оқтош сайлов оқруқидан — «Главсведизирсовхозст-

рой» трести бошлиғи Эркин Турсунов, 224-Пўлоти сай-лов оқруқидан — «Ўзбекинеф-тегазеолия» ишлаб чиқариш бирилшасининг боз дирек-тори Исроил Исаевич Ҳам-роев, 225-Хилор сайлов оқ-руқидан — Ўзбекистон Ком-партияси Марказий Комите-тининг бўлим мудирини Ва-силь Иманович Плетнев, 229-Муборак сайлов оқруқидан — Муборак район партия комитетининг биринчи сек-ретари Назим Сейитхали-лов Осмонов, 256-Ленин сай-лов оқруқидан Ўзбекистон ССР ички ишлар министри Незматжон Иброҳимов, 257-Янгийул сайлов оқруқидан Хатирчи район партия ко-митетининг биринчи секрета-ри Рўзикул Махматов, 260-Нурота сайлов оқруқидан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бў-лим мудирини Суран Арамо-вич Асияри, 263-Фурӯсар-рой сайлов оқруқидан — Ўзбекистон ССР кишлор хў-жалиги министри Ахмед Иро-мович Иромонов, 303-Йо-нер сайлов оқруқидан — Са-марқанд химия заводининг ишчиси Рохил Саматовна Соликова, 304-Ғагарин сай-лов оқруқидан — Самар-қанд шаҳар ижроия комите-тининг раиси Даврон Ахро-ров, 306-Карл Маркс сайлов оқруқидан Ўзбекистон ССР

Давлат хавфсизлиги коми-тети раисининг ўринбосари Ҳожиаббер Тошхўжаев, 312-Пайкент сайлов оқруқидан — Самарқанддаги «Халпоко-маш» заводининг бош инже-нери Уткун Нейматов, 318-Қулчабий сайлов оқруқидан — Самарқанд областидаги Га-гарин номли совхоз механиз-атори Бўрибой Норматов, 320-Жомбой сайлов оқруқи-дан — Ўзбекистон ССР ме-бель ва ёғочсозлик сановати министри Қудратилла Хим-атуллаевич Махмадалиев, 329-Каттаман сайлов оқру-қидан — Каттақўрғон рай-он партия комитетининг би-ринчи секретари Муллоев Шодиев, 335-Нариманов сай-лов оқруқидан — Самарқанд область Пайкент районидаги «Москва» колхозининг пил-лакорни Шарифа Усмонова, 336-Челан сайлов оқруқидан — Самарқанд областидаги Димитров номли совхоз иш-чиси Нуртожи Шеркулова Худойкулова, 338-Нума сай-лов оқруқидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳу-зуридаги Ўзбекистон Инфор-мация агентлигининг дирек-тори Ҳафиза Юсуповна Ас-ляндинова, 344-Тойлок сай-лов оқруқидан — Самарқанд район партия комитетининг биринчи секретари Мўмин Шеркулов, 351-Ургут сай-лов оқруқидан — Ўзбеки-стон ССР колхозларда қури-лиш давлат кооператив би-рилшаси («Узколхозстрой») раиси Эргаш Ашуров. (ЎЗАТА).

ШУ КУНИНГ НАФАСИ Бугун Тошкентда:

«Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирилшасининг коллектив ийб боши-дан буюн 500 га яқин селлика тайёрлаб чиқарди. Корхона шу йилнинг ўзи-да бундай маҳсулотдан 8100 донасини иш-лаб чиқаришга бел болаган. Машина-созлар дала меҳнатчиларига кишлор хўжалик техникасини белгиланган му-ддатдан олдин етказиб беришга ҳаракат қилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкисининг бош павиль-ониди республика халқ маорифи бўли-ми очилди. Унда дийримизнинг ўқув муассасаларида олиб борилаётган таъ-лим-

КАФОЛАТ

Ҳақимжон ақани кўндан бери билар эдим. Оғир-азим, ҳар бир гапни тарозу-га солгудек ўйлаб гапирар-диган одам. Одатда бундай-диган ўзгаришча бирор фикр, мулоҳаза билдиришча шайлишмайди. Саволларни-да ҳам қисқа-қисқа жавоб қайтаришарди, эҳ қатори ишларимиз, мактабимиз сира кераги йўқ, дейишарди. Умуман, бу гапда жон бор: иш-лашча ишланганди-да, ўз ва-зифаларини бажаришганди-да, шунга яраша ҳақ оли-шарди, дейишганди музкин.

Завод директори Ҳақимжон Салаев у ҳақда меҳр билан гапирганда, Ҳақимжон ақани-нинг бу яхши ҳусуниятларига унчалик эътибор берма-ган эдик. Агарда директор бошқа бир ишчи ҳақида фикр билдириганда эҳти-моҳ Ҳ. Сотимбоев тўғриси-да лом-ним демасак ҳам бў-лар эди.

Корхонада «Икарус», «ЛАЗ», «ЛАЗ» автобусла-ри ремонт қилинади. Кейин-ги йилларда бу ерда «Ика-рус—250», «Икарус—255» каби янги моделдаги авто-бусларни соллаш ўзлашти-рилади. Бу албатта, коллек-тив зиммасига озмунача масъулият юклайди.

Бундан икки йилча му-қаддам завод директори ян-ги вазифа ҳақида ишчилар-нинг мулоҳазаларини бил-моқчи бўлганда Ҳақимжон ака биринчилардан бўлиб сўзга чиқди: «Бизнинг бри-гадамиз янги моделлар ре-монтини муваффақиятли ўзлаштириш учун кўндан келган ҳамма ишчиларни қи-лади», деди.

Ҳа, у гапнинг эҳдасини айтиб кўя қолган эди.

Ҳ. Сотимбоев мана чо-рак асрдан бери Қўйлиқда-ги 2-автомобиль ремонт за-водида меҳнат қилади. Ав-тобусларнинг энг муҳим қисмлари ҳисобланган олд, орқа кўприклар, руль бош-қармаси, қарданларни со-злайди. Бу қисмлар қанча-лик пухта, аниқ ремонт қи-линка, автобуслар ҳам шун-чалик узокроқ мудат иш-лайди. Қолаверса, бригада-нинг тез ва соз ишлаши бошқа участкаларда ҳам иш-ни қонийер усулида, тўх-

товсиз олиб бориш имкони-ни беради. Бунинг ишчилар тўғри тушунилади. Шунинг учун ҳам браксиз маҳсулот тайёрлашга ҳаракат қили-шади. Ишга бирон минут кеч қолмиш, иттизоми бу-зиш коллективга ёт. Ҳазор талабчанлик бригадига кат-та ишчи уйғотди. Коллек-тив заводида биринчилардан бўлиб, маҳсулотни даст-лабки таъминдаёқ топшира бошлади. Бригадирнинг ўзи эса шахсий тамгага эга. Я. Абдуллаев, В. Мишчеря-ков, С. Ким сингари ишчи-лар номини корхонада ҳам-ма фахр билан тилга олади. Уларнинг ҳақимоти билан ўтган йили бригада плани ошириб бажарилди.

Бундан икки йилча му-қаддам республика авторе-монт бирлашмасига завод-даги энг яхши слесарини кўр-сатишга тўғри келиб қолди. Шунда Ҳ. Сотимбоев ўз шогирдларидан бирини таъ-сис эди. Бригада аъзолари бунга қарши чиқмади. Йўқ, шу шогирд номунусиб бўл-гани учун эмас, балки ўз устозларни ҳурмати, маҳора-ти учун бригадирнинг номи-ни кўрсатишди. Шундай қи-либ, у мазкур тармоқда энг яхши слесар, деб топилди. Бригада бошқаруви кам-тарлиги-ю, коллективдаги муҳит завод раҳбарларининг ҳавасини келтирди. Қани эн-да ҳамма ҳам шундай бўл-са дейишди.

Улар орзу қилганча бор эди. Ёни-а-ён шу бригада яқинда бошқа бир ишчи меҳнат қиларди. Автобус-ларнинг олд ойналарини шундай моҳирлик билан ўр-натар эдик, кўрган одам қойил қоларди. Тез, ишчи, пухта ишларди. Шунинг учун ҳам бу ишнинг деярли ҳаммаси унга топширил-ди, шунга яраша ҳурмати ҳам жойига қўйиларди. Орден билан мукофотланганди. У дастлабига бу ҳурмат-эъти-борига яраша меҳнат қи-лаверди. Пландарини ошириб бажаргани учун ҳаммани ун-га тегилашга қаҳришар эди. Орадан бирмунча вақт ўтгач, уни яна мукофотга таъсис этишди.

Бирок, мактовлар кейин-чалик уни бироз гангитиб

қўйди. Одамларни менсимай бошлади. Ҳоҳласа ишга ҳам келмай қўяр, гўё усиз кор-хона тўхтаб қоладигандек эди. Эҳтимоҳ навбатдаги му-кофотдан ҳам қўнгли хотир-жаз бўлганди. Учасига, қо-лаверса корхона коллекти-ви юқори таъкилотта ўзи-нинг аввалиги қоронини бе-кор қилишларини сўраб му-рожаат этишга мажбур бўл-ди. Негани, қандай қилиб иттизомидаки қилган ишчи-ни мукофотлаш мумкин? Ўша ишчи коллективнинг кучини яққол сездди. Демак, ҳурматга ҳурмат билан жа-воб бериш керак.

Бу икки мисол кишини ўйлатиб қўйди. Биз камтар, меҳр-оқибатли одам-лар орасида яшаётганими-миз учун ҳам баъзи ўзини тарозига соладиганлар кў-зимизга яққол ташланади. Камсуқум, фидокор киши-ларнинг яхши ҳислатларини одатдагидек қабул қиламиз. Ваҳоланки, улар нафақат тайёрлайдиган маҳсулотла-ри, балки бутун виждонла-рини касбларига қафолат этиб кўрсатадилар.

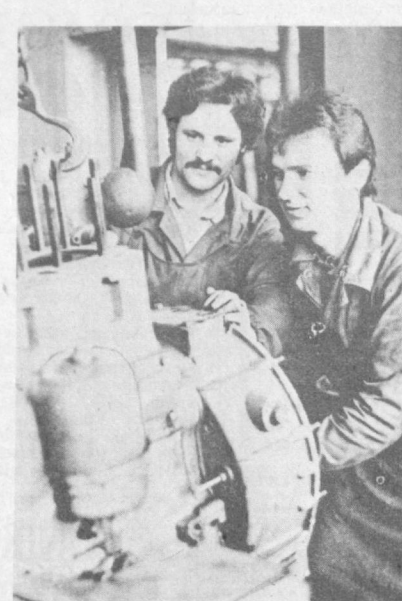
Ҳақимжон ака меҳнат қи-лаётган республика «Узавто-ремонт» бирлашмаси 2-кор-хонаси коллектив 1984 йили муваффақиятли янги-лаб, беш йилликнинг сўнгги йили учун юксак мажбурият қабул қилди. Коллектив йиллик маҳсулот реализация қилиш планини муддатидан олдин бажариш, планга қў-шимча 40 минг сўмлик маҳ-сулот тайёрлашга ҳарор қилди. 16 минг киловатт-соат электр энергияси, 5 тонна шартли ёнғил тежаб қолнади. Бунинг натижаси-да 15 минг сўмлик қўшим-ча даромад олинди.

Биз «Ҳурмат Белгиси» ордени ва «Шахватли меҳ-нати учун» медалининг иш-шондор, коммунист Ҳ. Со-тимбоев билан суҳбатлаша-ётганимизда у йилгилашга шовиб турган эди. Кейинги ўн кунлик иш натижалари муҳокама қилиниши керак экан.

— Билгандирсиз планла-риниз катта, лекин ундайла-миз. Ишчи бажара олмай-диган вазифа йўқ, — де-ди у.

Унинг сўзларидан ўз кас-бидан фахрланайтгани шун-доққина биллиб турарди.

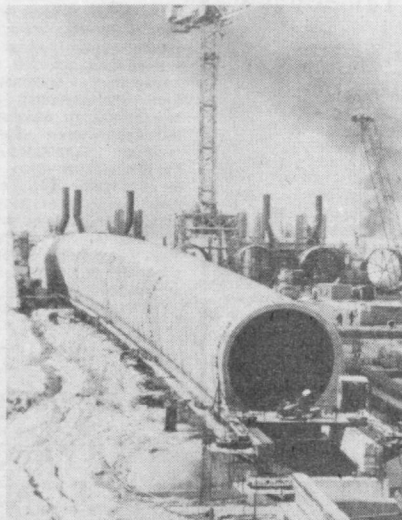
А. ХАТАМОВ,
«Тошкент оқшоми»
нинг жамоатчи мухбири.

Тошкентдаги «Узгоскомсельхозтехника» таъ-риба-механика заводининг ишчилари беш йил-ликнинг яқинловчи йили топшириқларини муваф-фақиятли бажариш учун фидокорона меҳнат қи-лишмоқда. Заводда таъкилот этилган социалистик мусобақада КПСС аъзолари ака-ука Анатолий ва Виктор Коршиковлар байроқдорлик қилишчи-ти. Улар кунлик смена нормаларини мунтазам 140—150 процент қилиб бажариб келишади.

СУРАТДА: беш йиллик илғорлари Анатолий ва Виктор Коршиковлар.

М. Нуриддинов фотоси.

Ленин ордени С. Я. Жук номидagi «Гидро-проект» лойиҳалаш-изла-ниш ва илмий-таъкилот Бутуниттifoқи институт олимлари мамлакат-ликдаги кўпал сўз ку-рилиши ишлари по-лихасини ишлаб чиқиш-моқда. Ҳозирги кунда Москва қиёнда кури-лаётган Загорск гидроак-кумулятор электр стан-цияси объектини ҳам институт мутахассислари ишлаб чиқишган. Бу объект ҳар йили 1,2 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқаради. Кури-лиш давомида бир қатор янгиликлардан фойдала-нишмоқда.

СУРАТДА: электр станция курилишида.

Д. Аҳмедов, М. Александров, Х. Холто-ков, З. Бобонова сингари фидокорлари ўз муваффақиятлари билан корхона ютуқла-рига муносиб улуш қўйишмоқда. Бу жон-қуярларнинг ҳар бири тежамкорлик бўйича ўз шахсий вазифасига эга. Шу вазифалари бажаришга уларнинг қар бири сидқидилдан ишонди. Фидокор коллектив ўтган юбилей йилида 10 миллион 500 сўмлик маҳсулот тайёрлаб, топшириқни ўз вақтида бажаришга муваффақ бўлганди.

Бу йилги марралар янада улкан. Совет халқи немис-фашист босқинчилари устидан қозongan Буюк Га-лабанинг 40 йиллиги шарафига меҳнат коллективларида социалистик мусобақа оммавий тус олган шу дозлар куниларда завод ишчи-лари ҳам ўз масъули-ятларини англаб тер туқишмоқда. Улар бу йил салкам 11 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қи-лишган. Шу юксак кўрсаткичга эришишда тежамкорликнинг на-қадар катта аҳамияти борлигини корхона-нинг ҳар бир ишчиси жуда яхши билади.

Завод коллектив йил давомида тежамган хом ашё ҳисобига икки кунда салкам 10 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қи-лишган. Шу билан бир қаторда ушбу маҳ-сулотларнинг сифат-лигини таъминлашга ҳам катта эътибор берилди. Ҳозирги кун-да тежамкорлик та-шаббустига қўшилган корхонанинг Н. Ҳақи-мов, А. Аҳмедов,

С. САИДОВ.

ЖАҲОН ҲОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СССР ТЎҒРИСИДА ДУСТАЛРНИНГ СЎЗЛАРИ

ВАРШАВА. Варшавадаги «Ксенжка и Ведаз» нашриёти босиб чиқарган китоб СССР халқларининг комму-нистик курилишдаги ютуқлари, ит-тифокдош республикаларнинг ҳозир-ги кун, совет турмуш тарзи ҳақида ҳикоя қилади. СССР таъкилот этил-ганлигининг 60 йиллик байрами му-носабати билан 1982 йилда Совет Иттифоқида бўлган поляк ёзувчи-лари ва журналистларидан бир группаси шу китобнинг авторлари-дир.

Китобда советлар мамлакати халқ-ларининг кейинги йиллардаги социал-иқтисодий муваффақиятлари ҳақида гап боради. Поляк авторлари Совет Иттифоқида бўлган икки ҳаф-

та ичда марокки ва бой мате-риал тўпладилар. Улар Москвада, Украина, Белоруссия, Молдавия, Грузия, Ўзбекистон ва Якутияда бўл-дилар.

Улар совет ва партия ходимлари билан, саноат корхоналарининг меҳнат коллективлари, колхозчилар, зиёлиларнинг вакиллари билан шах-сий учрашувлардан олган ўз таассуротларини репортёрларга ҳос ўткир кўз билан тасвирлаб бера-дилар. Китоб авторлари совет кишиларига ҳос самимият ва меҳ-мондустлигини, улар бутун жаҳнат ишларидан астойдил манфаатдор эканликларини яқдиплик билан қай-дадилар.

КАМЕРУН ҚИШЛОҒИНИНГ ЮМУШЛАРИ

ЯУНДЕ. Камерун учун маъсулиятли палла — таъйёрлов пунктлари кофе топириш мав-суми бошланди. Мав-сум очилиши билан пойтахтдаги конгресс-лар саройида бўлиб ўтган тантанали маж-лисида савдо ва сано-ат министри Э. Н. Он-гола нуғ сўзлади.

Камерун ҳукумати, деб таъкилотди у, кўпроқ кофе йиғи-териб олишга биринчи даража аҳамият бера-моқда. Республика валюта тушумларининг

30 процентга қадари кофе ни экспорт қи-лишдан олинмоқда. Харид нархлари анча оширилди. Янги кофе-зорлар яратишга ва мавжуд кофезорларни янгилашга, серхосил навларни жорий этиш-га ва қишлоқ ҳўжалик зараркундалар и г а қарши курашга кў-шимча маблағлар аж-ратилди. Давлат коопе-ратив ҳаракатини ри-вожлантиришга бутун чоралар билан кўмак-лашиб, кооператор-ларга уруғлик, маши-на-механизм, ўғит ет-

казиб бермоқда. Министр жаҳон ка-питалистик бозорида айирбошлаш шарт-шароитлари муттасил ёмонлашиб бораёт-ганлиги қишлоқ ҳўжа-лигини ривожланти-ришда катта қийин-чиликларни вужудга келтираётганлигини ўқ-тириб ўтди. Жаҳон капиталистик бозо-рида ривожланаётган давлатлар экспорт қи-лаётган хом ашё нарх-лари тушиб кетмоқда, улар олаётган саноат моллари эса тобора қимматлашмоқда.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

ВАРШАВА. Варшава-да социалистик мамла-катлар, шу жумладан Совет Иттифоқидан бор-ган журналистлар кат-нашаётган «давра стол атрофида» учрашув бошланди. Учрашув фашизм устидан қозо-нган Галабанинг 40 йиллигига бағишланган.

Учрашув қатнашчи-лари Совет Иттифоқи, унинг Совет Иттифоқи Куруллай Курулларини гитлерчилар Германия-сини тор-мор келтириш-га ҳал қилувчи ҳисса қўшганини айтидлар, СССР, бошқа социали-стик ҳамадустлик мамла-катларининг бутун дунё-да тинчлини мустаҳкам-лаш борасидаги тақдир-лари жуда катта аҳа-миятга эга эканлигини таъкилотдилар.

АФИНА. Бу ерда Греция коммунистик партияси билан Афго-нистон халқ демократик партияси ўртасида 1985 — 1988 йилларда ҳам-корлик қилиш тўғриси-даги протокол имзо-ланди. Протокол имзо-партия ўртасидаги ало-қаларни мустаҳкамлаш ва янада ривожланти-ришни кўзда тутиди.

Протоколни ГПР Мар-казий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолари ка-ндадат О. Колосов билан АХДП Марказий Коми-тетининг аъзоси Ҳабиб Мангал имзоладилар.

БАЙРУТ. Ливан ва-танпарварлари исроил-лик агрессорлар ва уларнинг гўмашталарига ана зарблар бердилар. Улар Сайда ва Абул-Асвод аҳоли пункти яқинида ҳарбий ҳо ма-шиналари карвонини гранатомет ва автомат-лардан ўққа тутдилар. Партизанлар Набатия атрофида тамомила Тель-Авив боқимда бўл-ган «Жанубий Ливан армияси» деб аталмиш армияга қарши опера-ция ўтказдилар. Байрут мабуотининг маълу-мотларига кўра, бос-қинчилар ва ливанлик ёлланганлар аскар ва техникдан талафот бер-ганлар.

ГАЗАНДАЛАР КЎПОРУВЧИЛИК ҚИЛДИ

МАПУТУ. «Мозамбик миллий қаршилиги» деб аталмиш таъкилотнинг қуролланган шайқалари Мапутуга келадиган электр линиясига ана кўпорувилик қилди-лар. Мозамбикнинг АИМ ахборот агентлиги АҚШ Марказий Развед-ка Бошқармаси билан апартеид режими маҳ-сус хизмат маҳкамалари-нинг қарамоқда бўл-ган террорчилар ирчи ЖАР ҳаёрасидан беш километр масофада электр линиясининг тир-гак мачталарини порт-латганиларини хабар қилди. Кўпорувилик қилинган районга ре-монт-тишлаш бригада-си жўнатилди. Мо-

ТОКИО. Токионинг расмий доирелари Япо-ния ҳукумати 1986 йил-да ҳарбий ҳаракатлар ялли миллий маҳсулот-нинг бир процентидан ошмайидиган даражада сақлашни керак, деб қабул қилган принци-пни беқор қилишга тай-ёрланмоқдалар. Япония миллий мудофаа бош-қармасининг бошлиги Коити Като Токиога кел-ган АҚШ Мудофаа ми-нистрининг ердэмчиси Ричард Армитж билан бугун ўтказилган уч-рашувада Накасонэ ка-бинети куруллай кўчалар кудратини ўстириш программасини бажа-риш жараёнида «мудо-фаага ажратиладиган маблағларни» келаш сиёсатида ўзгартириш мумкинлиги-ни айтди. Япония кон-серваторларининг Ва-шингтон маъмурияти раъйига қараб, ҳарбий тайёргарликлар йўли-даги сўнгги гозин ҳа-қини ташлаш йўлидаги ориинишлар мамлакат демократик кучлари-нинг қатъий норозилик-ларига дуч келмоқда.

КАРАКАС. Венесуэла-нинг Маракай шаҳрида Американинг «Бристол Майерс» компаниясига қарашли фармацевтика лабораторияларидан би-рида захарли газнинг сирқиб чиқиши натижа-сида камда 25 киши қаттиқ захарланди. Ах-боротда айтилишича, компания эгалари «қў-шимча» ҳаракат қилиш-дан бўйин товлаб, эски ва ҳафсизлик техника-сининг талабларига мос келмайдиган машина-ус-куналардан фойдалан-ганлар.

БРАЗИЛИЯ. Шаррос ёмғир вужудга келтир-ган улкан ер сурилиши Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

Бразилиянинг Виктория шаҳрини босди. Эспириту-Санту штатининг шу маъмурий маркази-да дастлабки маълумот-ларга кўра, 20 нафардан кўп киши уй босиб бу-буд бўлган, ўнлаб киши майиб-мажруҳ бўлган.

ГРЕЦИЯ ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

АФИНА. Греция ҳуку-мати Америка ҳарбий базаларида таможия контроллингини жорий этганини эълон қил-ди. АҚШнинг Греция территориясидagi ба-залари экономикага се-зиларли зинн етказает-ган ҳар хил моллар мам-лакатга яширинча олиб келиб туширилаётган бир пунктга айланиб қолганлигидан далолат берувчи бир қанча во-қеалар беш этилгандан кейин шундай қарор қабул қилинди. Америка ҳарбий хизматчилари билан уларнинг оила аъзолари яширинча қо-радор ва курул-яроғ савдосини авж олдириб юборганлигини кура-тувчи рад этиб бўлмайдиган далиллар бор.

АҚШ базалари жи-ноятчилиқ ва гиёҳванд-лик манбаи бўлиб қо-лганлиги ҳам демократ-тик жамоатчилиқни таш-вишга солмоқда. Пой-тахт яқинидаги Гли-фада шаҳарчасида таҳ-ликали вазият вужудга келди. Глифада жа-моатчилиги Америка базаси туғатилишини қатъиян талаб қилиб, бу база грек граждана-ларини ҳаёти ва ҳаф-сизлигига бевосита таҳ-дид солаётганлигини ҳаққоний равишда ўқти-риб ўтмоқда.

Бу ерда ҳукуматнинг қарори мамуният бил-лан кутиб олинди ва у океанинг нарги то-монидан келган «меҳ-монлар»нинг ноҳўя ишларини чеклаш йўли-да қўйилган муҳим қадам деб қаралмоқда.

Фойда олиш йўллари кўп

Ҳозирги вақтда фол очувчиларга ишо-нувчилар камдан-кам то-пилса керак, деб ким ўйласа хато қилади. Англияга келаётган кўп-лаб туристлар ўз тақ-дирларини олдиндан би-лишга жуда қизиқиш билан қарашар экан. Шу босидан туристларга хизмат кўрсатувчи фир-ма ходимлари фол очилини кенг йўлга қўйишди. Ўз мижоз-ларига ўлар мамлакат-даги 236 қаср ва са-роиларни саёхат қи-лишганда албатта ўтмиш ва келажак шар-палари билан учрашиш-ларига қафолат бериш-моқда. Шундай бўлиб чиқдики, худди ана шу антика саёхатга кўпал-ишчибозлар бир талай пул сарфлашар экан.

УМИДЛАРИ ПУЧГА ЧИҚДИ

Америкада реклама-га ҳаддан ташқари кат-та ўрн берилганлиги-дан кўпчилик безор. Телевизор экрани қар-шида ўтирганлар то-мошанинг энг қизиқ жо-нда турли хил товар-ларнинг рекламаси бил-лан танишишди. Аммо шунга қарамай, ана шу олд-и-кочиди рекламага тўла ишонадиганлар кам йўқ эмас. Яқинда Лос-анжелослик Клар Ричманд рекламга бўл-ган ишончидан бутунлай воз кечди. У мақталан «Клепатра кремидан бўлди.

СОЛИҚЛАРДАН ҚАНДАЙ ҚУТИЛИШ МУМКИН?

Бунинг йўли осон дейишди, валюта тай-ранлар ва қонтрабанда билан шуғулланувчи маҳсус корпус ҳисоблан-ган Италиядаги молия гардиаси ходимлари, фақат бунинг учун адоват ёки шунга ў-ша устамон бўл-сангиз бўлгани. Солиқ-лар одадга ишчи-хиз-матчиларнинг уларнинг мошларига қараб оли-нади. Одатда маош-нинг миқдорини кам қи-

либ кўрсатишнинг ўн-лаб йўллари мав-жуд. Шу босидан гвар-дия ходимлари ўрта ҳол хизматчиларнинг ойлик маошларини аниқлаб, уларни жавобгарлик-ларга тортишгани мум-кин. Аммо бой қорчалон-ларнинг даромад ман-баларини ҳеч қачон аниқлаб бўлмайди. Шу босидан давлат хазина-сини фақат оддий ишчи-хизматчилардан тушган солиқ ҳисобига тўлиб боради.

Бунинг йўли осон дейишди, валюта тай-ранлар ва қонтрабанда билан шуғулланувчи маҳсус корпус ҳисоблан-ган Италиядаги молия гардиаси ходимлари, фақат бунинг учун адоват ёки шунга ў-ша устамон бўл-сангиз бўлгани. Солиқ-лар одадга ишчи-хиз-матчиларнинг уларнинг мошларига қараб оли-нади. Одатда маош-нинг миқдорини кам қи-

либ кўрсатишнинг ўн-лаб йўллари мав-жуд. Шу босидан гвар-дия ходимлари ўрта ҳол хизматчиларнинг ойлик маошларини аниқлаб, уларни жавобгарлик-ларга тортишгани мум-кин. Аммо бой қорчалон-ларнинг даромад ман-баларини ҳеч қачон аниқлаб бўлмайди. Шу босидан давлат хазина-сини фақат оддий ишчи-хизматчилардан тушган солиқ ҳисобига тўлиб боради.

Бунинг йўли осон дейишди, валюта тай-ранлар ва қонтрабанда билан шуғулланувчи маҳсус корпус ҳисоблан-ган Италиядаги молия гардиаси ходимлари, фақат бунинг учун адоват ёки шунга ў-ша устамон бўл-сангиз бўлгани. Солиқ-лар одадга ишчи-хиз-матчиларнинг уларнинг мошларига қараб оли-нади. Одатда маош-нинг миқдорини кам қи-

либ кўрсатишнинг ўн-лаб йўллари мав-жуд. Шу босидан гвар-дия ходимлари ўрта ҳол хизматчиларнинг ойлик маошларини аниқлаб, уларни жавобгарлик-ларга тортишгани мум-кин. Аммо бой қорчалон-ларнинг даромад ман-баларини ҳеч қачон аниқлаб бўлмайди. Шу босидан давлат хазина-сини фақат оддий ишчи-хизматчилардан тушган солиқ ҳисобига тўлиб боради.

Бунинг йўли осон дейишди, валюта тай-ранлар ва қонтрабанда билан шуғулланувчи маҳсус корпус ҳисоблан-ган Италиядаги молия гардиаси ходимлари, фақат бунинг учун адоват ёки шунга ў-ша устамон бўл-сангиз бўлгани. Солиқ-лар одадга ишчи-хиз-матчиларнинг уларнинг мошларига қараб оли-нади. Одатда маош-нинг миқдорини кам қи-

либ кўрсатишнинг ўн-лаб йўллари мав-жуд. Шу босидан гвар-дия ходимлари ўрта ҳол хизматчиларнинг ойлик маошларини аниқлаб, уларни жавобгарлик-ларга тортишгани мум-кин. Аммо бой қорчалон-ларнинг даромад ман-баларини ҳеч қачон аниқлаб бўлмайди. Шу босидан давлат хазина-сини фақат оддий ишчи-хизматчилардан тушган солиқ ҳисобига тўлиб боради.

Бунинг йўли осон дейишди, валюта тай-ранлар ва қонтрабанда билан шуғулланувчи маҳсус корпус ҳисоблан-ган Италиядаги молия гардиаси ходимлари, фақат бунинг учун адоват ёки шунга ў-ша устамон бўл-сангиз бўлгани. Солиқ-лар одадга ишчи-хиз-матчиларнинг уларнинг мошларига қараб оли-нади. Одатда маош-нинг миқдорини кам қи-

САРОЙ ТАКЛИФ ЭТАДИ

«Энергетик» маданият саройида очилган «Беш йиллик одамлар» те-матик выставкаси. Тош-кент ГРЭСи микро-районининг бугунги кун-и ва унинг ривожлани-ши истикболларига ба-ғишланган фотохикояга асос бўлди. Выставка Олий Советга ва халқ депутатлари маҳаллий

Саломатлик

хақида суҳбатлар

• ФАН ЯНГИЛИКЛАРИ

Чаён заҳари олинади

Чаён заҳари таркибида хилма-хил шифобахш моддалар мавжуд. Уларнинг тутиш мушкул ва хавфли, заҳари олингандан сўнг аса кўпчилиги ҳақоқ бўлади.

Горькийлик олимлар профессор Б. Орлов

бошчилигида яратган электростимулятор ёрдамида чаён тирик қолгани ҳолда, унинг заҳари олинади ва бу шун билан машғул кишининг ҳаёти сизлиги тўлиқ таъминланади.

Ўввойи асаларилар

Қирғизистоннинг жануби, Тяньшан тоғларида ўввойи асалариларнинг катта маъноси топилади. Уларнинг меҳнат мавсуми хонакашларнинг қўлидан қарийб уч ой ортқи, баланд тоғларнинг кескин қишқини яхши ўт-

казеди. Тоғ асалариларининг бир неча оиласи троплар ёрдамида пастга туширилган уларига иштиёқ билан жойлашди. Шу йўлида улардан ҳозирлаб берилган асал олишга муваффақ бўлишди.

• НАБОТОТ—ҲАЁТ МАНБАИ

ҲАМ НЕЪМАТ, ҲАМ ШИФО

Жийда шифобахш неъматлардан ҳисобланади. Маълумки, жийда дарахнинг бўйи 3—8 метргача етди, барги ўткир угли бўлиб, шокларига банди билан кетмакет жойлашади. Мева сирик, қўқик-думалоқ, денакли. Мева сирик қўқик-думалоқ, денакли. Мева сирик қўқик-думалоқ, денакли. Мева сирик қўқик-думалоқ, денакли.

Шунингдек, қўқикнинг тўхтади. Кўп нешоб келишининг олдини олади. Қайната таъйирлаш учун кидишга бир ярим литр сув қўйиб, мевадан 50 грамм солинади ва бир оз қайнатади, бир соат чамасида тиндирилади, сўнг докдада сузилади. Таъйир бўлган қайнатмадан ҳар кун 3 маҳал томадан кейин икки қошиқдан истеъмол қилинади.

Жийда халқ табobatiда кенг қўлланиб келган. У неъмат сифатидагина эмас, балки шифобахш хосиятлари жамъиядан ҳам қимматлидир. Мева сирик экиннинг қайнатмаси мева-ҳалқ хасталиқларида (ич кетганда, аяниқса бололарда), юқори нафас йўллари шомоллаганда

ишлатилади. Шунингдек, қўқикнинг тўхтади. Кўп нешоб келишининг олдини олади. Қайната таъйирлаш учун кидишга бир ярим литр сув қўйиб, мевадан 50 грамм солинади ва бир оз қайнатади, бир соат чамасида тиндирилади, сўнг докдада сузилади. Таъйир бўлган қайнатмадан ҳар кун 3 маҳал томадан кейин икки қошиқдан истеъмол қилинади.

• Ичкилик касофати

ТАРИХ ҲАМ ҚОРАЛАГАН

Улуғ инглиз олими Чарльз Дарвин бундай деган эди: — Узининг шахсий таърибам, юз йиллардан зиёд давом этган отамнинг ва бобимнинг таърибларини туфайли менда шундай ишонч ҳосил бўлдики, дунёда ҳеч қандай сабаб спиртли ичимликларни кўп ичиш оқсанда келиб чиқадиган азоб-уқубатлар ва касалликларга каён оғир оқибатларга олиб келмайди.

набираси Мўмин Мирзони ўлимга ҳукм қилганда эс-ҳушидан, яъни ғирт маст эди. — Зулқарнайн майни «Геркулес» жомидан охиригача ичимлаб ўлим топанган. Гар ичса киши май, шалоқ маст бўлар, Сири шош бўлар, ичмиш ҳам сўст бўлар. Билимчи май ичса, билимсиз бўлар, Билимсиз май ичса, тубан паст бўлар. ЮСУФ ХОС ҲОЖИБ.

• Шундай одамлар бор бўлсин

Қўли енгил шифокор

«Мен Қўрамаева Робия анчадан бери оғир касал эдим. Ота-онам, турмуш ўртоғим ва етти фарзандим дардим туфайли доим ғамгин эдилар. Касалхонага ётдим. Сентябр кунларидан берида Абдумўминов Абдураззоқ операция қилдилар, мени янгирма йиллик азобдан халос этдилар. Бу сўзлар «Таклиф ва мулоҳазалар» дафтарига битилган бир беморнинг дил сўзлари. Уни арақлаб яна ўйлаб беморларнинг юрак сўзларини ўқидим.

Абдураззоқ ака Тошкент медицина институтини битирган, Қаршига ишга юборилди. У ерда хирург-уролог бўлиб ишлади. Ёш жарроҳ 1966 йили Ўст-Вонда аспирантурага кирди. Медицистит — хирургия факультетининг профессори В. И. Русаков раҳбарлигида «Буйрак тоши касалликлари»ни даволаш мавзусида кандидатлик ишсини ёқлаб, 1970 йили Тошкентга қайтди.

Мен 1972 йили ўпка касалликлари институтининг урولوлия бўлимига ишга келдим, — деб эслайди у. — Уша пайтда эллик урлогини бўлимида икки қаватли пасткаминга бинодо жойлашган эди. 1980 йили партиямиз ғамхўрлиги билан олти қаватли маҳсул бино қуриб олиш тушурилди. Ҳозир бизнинг бўлими бир йўла етмиш беш беморга хизмат қилади. Пластик усулдаги операция жарроҳдан жуда катта ирода та-

лаб этади, чунки операция беш-олти соат давомда тик оқда туриб амалга оширилади. Бунинг аҳамияти томони шундаки, бемор операция столига бир марта етди (илгарилар бундай операциялар бир неча босқичларга бўлиниб ойлэр-йиллар давомда қилинар эди).

Ҳозир медицина тараққиёти шундай даражага етдики, ҳар қандай мураккаб операцияларни амалга ошириш мумкин. Олимларимиз бу соҳага уларнинг самарали улушларини қўшмоқда.

Шахримиздаги Шокир Алминов номли ўпка касалликлари илмий текшириш институтига ўн икки йилдан бери ўзининг ҳалол меҳнати билан эл ишончини оқлаб, беморлар даражидан маҳкам бўлиб келаятган коммунист врач Абдураззоқ Абдумўминов ҳозир «Оғир буйрак ҳамда пешоб йўли касалликлари»да волаш мавзусида докторлик диссертацияси устида ишляпти. Бу фидойи инсонни Қўқадарё, Наманган ва республикамизнинг бошқа областларида ҳам тез-тез учратиш мумкин. Қўли енгил жарроҳини оғир операцияларга таклиф этиб туришди.

Ш. ҚОДИРИЙ.

Тасаввур қилинги, янги йилни қутиб олиш учун сўнгги таъйирларни ишлари олиб борилайти. Аёлларнинг оёғида оёқ қолмади: бир қарасангиз харид қилган, бир қарасангиз ўйини йиғиштираётган, безаётган, бир қарасангиз кир юваётган бўлишди. Унинг ҳали пардоз-андоз қилиш нияти ҳам бор...

— Машхур «Эркаларни эҳтиёт қилинг!» шiori нима бўлади?

— Ёсатман, ўз вақтида «Литературная газета»да эълон қилинган мақола шундай аталган. Мавзунинг галатилиги зўр қизиқ уйғотди, сарлавҳанинг топиб қўйилганлиги шов-шувга сабаб бўлди. Мақола муаллифи профессор В. Урланис қўли ва оғиз жинси тўғрисидаги тасаввурини осту-устун қилиб ташлаганига ўхшади. Мақола кўпгина касалликларга эркалар, аёлларга нисбатан кўпроқ бери-лувчан, бахтсиз ҳодисаларнинг қурбони бўлишини ишон-нари қилиб исботлаганди.

— Урланис ноҳақми?

— Мутлақо ҳақ. Унинг фикрларини статистика шифобахш тасдиқлайти. Мамлакатимизда ҳар 100 кизга 105 та ўғил бола туғилади. 30 ёшга бориб эрка ва аёлларнинг миқдори тенглашади. 40—49 ёшларда 100 аёлга — 85 эрка тўғри келади, 60—69 ёшларда эса бизлар сизлардан икки баравар камайиб кетамиз.

— Шундай экан эркаларнинг эҳтиёт қилиш керакини ё йўқини?

— Аёлларнинг? Менимча, профессор В. Урланиснинг «Эркаларни эҳтиёт қилинг» деб ташлаган шioriдан маълум даражада боқимандаликнинг ҳиди келиб турган. Бизни ким эҳтиёт қилиши керак? Балки аёллардир? Йўқ. Ҳар бир инсон—эркак ҳам, аёл ҳам ўзи ҳақида ўзи қайғуриши лозим. Медицинанинг муваффақиятлари, бепул тиббий ёрдам, афсуски, бизни саломатлигимиз ҳақида кам қайғуришга ўратиб қўйди: бу ҳақда докторлар ўйлаверсин. Докторлар ўйлаётгани ҳам. Лекин врачга боришдан, уқоллардан, дори-лардан ҳузур қиладиган кишини тасаввур этиш қийин. Бундай визитдан фақат бир шароитда: бизнинг замонамизда маълум бўлган, катта соғломлаштириш самарадорлигига эга бўлган табиғий восталардан фойдаланганда қутулиш мумкин. Мен жисмоний тарбияни, тобланишни, овқатланишдаги меъёрни назарда тутайман.

— Нега бўлмаса ҳозир жисмоний машқлар қилишдан қочадиган, доимо касал бўлиб ўзини ва яқинларини қийнайдиган кишилар ҳамон кўп?

— Булар ўзи учун курашда биринчи қатъий қадамга журъат етолмайдиган кишилардир. Бундай қадам аначагина ирода кучини талаб этади. Пассивлик ва парвосизлик чегарасини босиб ўтиб, тоқатли дори ютувчи ҳаёт ўстириш иштиёқларининг бош ҳаракатлантирувчи кучига айланиш лозим. Қўтқарувчи соғлом ҳаёт — у қадар машаққатли нарсас эмас. Аксинча, у жисмоний ва маънавий одатга айланди катта жисмоний ва маънавий ҳузур-ҳаловат бахш этади.

Шубҳасиз, ёшлардан ўзини билишга, тетиқлиги ўқи-

дея умид қиламиз. Янги йил арафасида ким яқинлигини озу қилмайди? Бунинг уфига биз кенг тарқалган «Биз—эркакларимиз» китобининг муаллифи Стив Борисович Шенкман билан учрашдик. Бу китоб мамлакатимизда ва чет элларда қайта-қайта нашр этилди, ҳозир бешинчи нашри таъйирламоқда. Стив Борисович бу ва бошқа китобларида саломатлиқни, тетиқлиқни, қувватни, юксак ким қобилиятини биринчи навбатда «оғиз жинси» — эркалар қандай қилиб узоқ йиллар сақлаши мумкинлигини тўғрисида ёзди.

— Биз эркаларни оғиз жинси ҳисоблашарига мен мутлақо қаршиман, — деб сўхбатини бошлади Стив Борисович. — Бизни эҳтиёт қилишларига ҳам қаршиман.

— Машхур «Эркаларни эҳтиёт қилинг!» шiori нима бўлади?

— Ёсатман, ўз вақтида «Литературная газета»да эълон қилинган мақола шундай аталган. Мавзунинг галатилиги зўр қизиқ уйғотди, сарлавҳанинг топиб қўйилганлиги шов-шувга сабаб бўлди. Мақола муаллифи профессор В. Урланис қўли ва оғиз жинси тўғрисидаги тасаввурини осту-устун қилиб ташлаганига ўхшади. Мақола кўпгина касалликларга эркалар, аёлларга нисбатан кўпроқ бери-лувчан, бахтсиз ҳодисаларнинг қурбони бўлишини ишон-нари қилиб исботлаганди.

— Урланис ноҳақми?

— Мутлақо ҳақ. Унинг фикрларини статистика шифобахш тасдиқлайти. Мамлакатимизда ҳар 100 кизга 105 та ўғил бола туғилади. 30 ёшга бориб эрка ва аёлларнинг миқдори тенглашади. 40—49 ёшларда 100 аёлга — 85 эрка тўғри келади, 60—69 ёшларда эса бизлар сизлардан икки баравар камайиб кетамиз.

— Шундай экан эркаларнинг эҳтиёт қилиш керакини ё йўқини?

— Аёлларнинг? Менимча, профессор В. Урланиснинг «Эркаларни эҳтиёт қилинг» деб ташлаган шioriдан маълум даражада боқимандаликнинг ҳиди келиб турган. Бизни ким эҳтиёт қилиши керак? Балки аёллардир? Йўқ. Ҳар бир инсон—эркак ҳам, аёл ҳам ўзи ҳақида ўзи қайғуриши лозим. Медицинанинг муваффақиятлари, бепул тиббий ёрдам, афсуски, бизни саломатлигимиз ҳақида кам қайғуришга ўратиб қўйди: бу ҳақда докторлар ўйлаверсин. Докторлар ўйлаётгани ҳам. Лекин врачга боришдан, уқоллардан, дори-лардан ҳузур қиладиган кишини тасаввур этиш қийин. Бундай визитдан фақат бир шароитда: бизнинг замонамизда маълум бўлган, катта соғломлаштириш самарадорлигига эга бўлган табиғий восталардан фойдаланганда қутулиш мумкин. Мен жисмоний тарбияни, тобланишни, овқатланишдаги меъёрни назарда тутайман.

— Нега бўлмаса ҳозир жисмоний машқлар қилишдан қочадиган, доимо касал бўлиб ўзини ва яқинларини қийнайдиган кишилар ҳамон кўп?

— Булар ўзи учун курашда биринчи қатъий қадамга журъат етолмайдиган кишилардир. Бундай қадам аначагина ирода кучини талаб этади. Пассивлик ва парвосизлик чегарасини босиб ўтиб, тоқатли дори ютувчи ҳаёт ўстириш иштиёқларининг бош ҳаракатлантирувчи кучига айланиш лозим. Қўтқарувчи соғлом ҳаёт — у қадар машаққатли нарсас эмас. Аксинча, у жисмоний ва маънавий одатга айланди катта жисмоний ва маънавий ҳузур-ҳаловат бахш этади.

Шубҳасиз, ёшлардан ўзини билишга, тетиқлиги ўқи-

дея умид қиламиз. Янги йил арафасида ким яқинлигини озу қилмайди? Бунинг уфига биз кенг тарқалган «Биз—эркакларимиз» китобининг муаллифи Стив Борисович Шенкман билан учрашдик. Бу китоб мамлакатимизда ва чет элларда қайта-қайта нашр этилди, ҳозир бешинчи нашри таъйирламоқда. Стив Борисович бу ва бошқа китобларида саломатлиқни, тетиқлиқни, қувватни, юксак ким қобилиятини биринчи навбатда «оғиз жинси» — эркалар қандай қилиб узоқ йиллар сақлаши мумкинлигини тўғрисида ёзди.

— Биз эркаларни оғиз жинси ҳисоблашарига мен мутлақо қаршиман, — деб сўхбатини бошлади Стив Борисович. — Бизни эҳтиёт қилишларига ҳам қаршиман.

— Машхур «Эркаларни эҳтиёт қилинг!» шiori нима бўлади?

— Ёсатман, ўз вақтида «Литературная газета»да эълон қилинган мақола шундай аталган. Мавзунинг галатилиги зўр қизиқ уйғотди, сарлавҳанинг топиб қўйилганлиги шов-шувга сабаб бўлди. Мақола муаллифи профессор В. Урланис қўли ва оғиз жинси тўғрисидаги тасаввурини осту-устун қилиб ташлаганига ўхшади. Мақола кўпгина касалликларга эркалар, аёлларга нисбатан кўпроқ бери-лувчан, бахтсиз ҳодисаларнинг қурбони бўлишини ишон-нари қилиб исботлаганди.

— Урланис ноҳақми?

— Мутлақо ҳақ. Унинг фикрларини статистика шифобахш тасдиқлайти. Мамлакатимизда ҳар 100 кизга 105 та ўғил бола туғилади. 30 ёшга бориб эрка ва аёлларнинг миқдори тенглашади. 40—49 ёшларда 100 аёлга — 85 эрка тўғри келади, 60—69 ёшларда эса бизлар сизлардан икки баравар камайиб кетамиз.

— Шундай экан эркаларнинг эҳтиёт қилиш керакини ё йўқини?

— Аёлларнинг? Менимча, профессор В. Урланиснинг «Эркаларни эҳтиёт қилинг» деб ташлаган шioriдан маълум даражада боқимандаликнинг ҳиди келиб турган. Бизни ким эҳтиёт қилиши керак? Балки аёллардир? Йўқ. Ҳар бир инсон—эркак ҳам, аёл ҳам ўзи ҳақида ўзи қайғуриши лозим. Медицинанинг муваффақиятлари, бепул тиббий ёрдам, афсуски, бизни саломатлигимиз ҳақида кам қайғуришга ўратиб қўйди: бу ҳақда докторлар ўйлаверсин. Докторлар ўйлаётгани ҳам. Лекин врачга боришдан, уқоллардан, дори-лардан ҳузур қиладиган кишини тасаввур этиш қийин. Бундай визитдан фақат бир шароитда: бизнинг замонамизда маълум бўлган, катта соғломлаштириш самарадорлигига эга бўлган табиғий восталардан фойдаланганда қутулиш мумкин. Мен жисмоний тарбияни, тобланишни, овқатланишдаги меъёрни назарда тутайман.

— Нега бўлмаса ҳозир жисмоний машқлар қилишдан қочадиган, доимо касал бўлиб ўзини ва яқинларини қийнайдиган кишилар ҳамон кўп?

— Булар ўзи учун курашда биринчи қатъий қадамга журъат етолмайдиган кишилардир. Бундай қадам аначагина ирода кучини талаб этади. Пассивлик ва парвосизлик чегарасини босиб ўтиб, тоқатли дори ютувчи ҳаёт ўстириш иштиёқларининг бош ҳаракатлантирувчи кучига айланиш лозим. Қўтқарувчи соғлом ҳаёт — у қадар машаққатли нарсас эмас. Аксинча, у жисмоний ва маънавий одатга айланди катта жисмоний ва маънавий ҳузур-ҳаловат бахш этади.

Шубҳасиз, ёшлардан ўзини билишга, тетиқлиги ўқи-

дея умид қиламиз. Янги йил арафасида ким яқинлигини озу қилмайди? Бунинг уфига биз кенг тарқалган «Биз—эркакларимиз» китобининг муаллифи Стив Борисович Шенкман билан учрашдик. Бу китоб мамлакатимизда ва чет элларда қайта-қайта нашр этилди, ҳозир бешинчи нашри таъйирламоқда. Стив Борисович бу ва бошқа китобларида саломатлиқни, тетиқлиқни, қувватни, юксак ким қобилиятини биринчи навбатда «оғиз жинси» — эркалар қандай қилиб узоқ йиллар сақлаши мумкинлигини тўғрисида ёзди.

— Биз эркаларни оғиз жинси ҳисоблашарига мен мутлақо қаршиман, — деб сўхбатини бошлади Стив Борисович. — Бизни эҳтиёт қилишларига ҳам қаршиман.

— Машхур «Эркаларни эҳтиёт қилинг!» шiori нима бўлади?

— Ёсатман, ўз вақтида «Литературная газета»да эълон қилинган мақола шундай аталган. Мавзунинг галатилиги зўр қизиқ уйғотди, сарлавҳанинг топиб қўйилганлиги шов-шувга сабаб бўлди. Мақола муаллифи профессор В. Урланис қўли ва оғиз жинси тўғрисидаги тасаввурини осту-устун қилиб ташлаганига ўхшади. Мақола кўпгина касалликларга эркалар, аёлларга нисбатан кўпроқ бери-лувчан, бахтсиз ҳодисаларнинг қурбони бўлишини ишон-нари қилиб исботлаганди.

— Урланис ноҳақми?

— Мутлақо ҳақ. Унинг фикрларини статистика шифобахш тасдиқлайти. Мамлакатимизда ҳар 100 кизга 105 та ўғил бола туғилади. 30 ёшга бориб эрка ва аёлларнинг миқдори тенглашади. 40—49 ёшларда 100 аёлга — 85 эрка тўғри келади, 60—69 ёшларда эса бизлар сизлардан икки баравар камайиб кетамиз.

— Шундай экан эркаларнинг эҳтиёт қилиш керакини ё йўқини?

— Аёлларнинг? Менимча, профессор В. Урланиснинг «Эркаларни эҳтиёт қилинг» деб ташлаган шioriдан маълум даражада боқимандаликнинг ҳиди келиб турган. Бизни ким эҳтиёт қилиши керак? Балки аёллардир? Йўқ. Ҳар бир инсон—эркак ҳам, аёл ҳам ўзи ҳақида ўзи қайғуриши лозим. Медицинанинг муваффақиятлари, бепул тиббий ёрдам, афсуски, бизни саломатлигимиз ҳақида кам қайғуришга ўратиб қўйди: бу ҳақда докторлар ўйлаверсин. Докторлар ўйлаётгани ҳам. Лекин врачга боришдан, уқоллардан, дори-лардан ҳузур қиладиган кишини тасаввур этиш қийин. Бундай визитдан фақат бир шароитда: бизнинг замонамизда маълум бўлган, катта соғломлаштириш самарадорлигига эга бўлган табиғий восталардан фойдаланганда қутулиш мумкин. Мен жисмоний тарбияни, тобланишни, овқатланишдаги меъёрни назарда тутайман.

— Нега бўлмаса ҳозир жисмоний машқлар қилишдан қочадиган, доимо касал бўлиб ўзини ва яқинларини қийнайдиган кишилар ҳамон кўп?

— Булар ўзи учун курашда биринчи қатъий қадамга журъат етолмайдиган кишилардир. Бундай қадам аначагина ирода кучини талаб этади. Пассивлик ва парвосизлик чегарасини босиб ўтиб, тоқатли дори ютувчи ҳаёт ўстириш иштиёқларининг бош ҳаракатлантирувчи кучига айланиш лозим. Қўтқарувчи соғлом ҳаёт — у қадар машаққатли нарсас эмас. Аксинча, у жисмоний ва маънавий одатга айланди катта жисмоний ва маънавий ҳузур-ҳаловат бахш этади.

Шубҳасиз, ёшлардан ўзини билишга, тетиқлиги ўқи-

дея умид қиламиз. Янги йил арафасида ким яқинлигини озу қилмайди? Бунинг уфига биз кенг тарқалган «Биз—эркакларимиз» китобининг муаллифи Стив Борисович Шенкман билан учрашдик. Бу китоб мамлакатимизда ва чет элларда қайта-қайта нашр этилди, ҳозир бешинчи нашри таъйирламоқда. Стив Борисович бу ва бошқа китобларида саломатлиқни, тетиқлиқни, қувватни, юксак ким қобилиятини биринчи навбатда «оғиз жинси» — эркалар қандай қилиб узоқ йиллар сақлаши мумкинлигини тўғрисида ёзди.

— Биз эркаларни оғиз жинси ҳисоблашарига мен мутлақо қаршиман, — деб сўхбатини бошлади Стив Борисович. — Бизни эҳтиёт қилишларига ҳам қаршиман.

— Машхур «Эркаларни эҳтиёт қилинг!» шiori нима бўлади?

— Ёсатман, ўз вақтида «Литературная газета»да эълон қилинган мақола шундай аталган. Мавзунинг галатилиги зўр қизиқ уйғотди, сарлавҳанинг топиб қўйилганлиги шов-шувга сабаб бўлди. Мақола муаллифи профессор В. Урланис қўли ва оғиз жинси тўғрисидаги тасаввурини осту-устун қилиб ташлаганига ўхшади. Мақола кўпгина касалликларга эркалар, аёлларга нисбатан кўпроқ бери-лувчан, бахтсиз ҳодисаларнинг қурбони бўлишини ишон-нари қилиб исботлаганди.

— Урланис ноҳақми?

— Мутлақо ҳақ. Унинг фикрларини статистика шифобахш тасдиқлайти. Мамлакатимизда ҳар 100 кизга 105 та ўғил бола туғилади. 30 ёшга бориб эрка ва аёлларнинг миқдори тенглашади. 40—49 ёшларда 100 аёлга — 85 эрка тўғри келади, 60—69 ёшларда эса бизлар сизлардан икки баравар камайиб кетамиз.

— Шундай экан эркаларнинг эҳтиёт қилиш керакини ё йўқини?

— Аёлларнинг? Менимча, профессор В. Урланиснинг «Эркаларни эҳтиёт қилинг» деб ташлаган шioriдан маълум даражада боқимандаликнинг ҳиди келиб турган. Бизни ким эҳтиёт қилиши керак? Балки аёллардир? Йўқ. Ҳар бир инсон—эркак ҳам, аёл ҳам ўзи ҳақида ўзи қайғуриши лозим. Медицинанинг муваффақиятлари, бепул тиббий ёрдам, афсуски, бизни саломатлигимиз ҳақида кам қайғуришга ўратиб қўйди: бу ҳақда докторлар ўйлаверсин. Докторлар ўйлаётгани ҳам. Лекин врачга боришдан, уқоллардан, дори-лардан ҳузур қиладиган кишини тасаввур этиш қийин. Бундай визитдан фақат бир шароитда: бизнинг замонамизда маълум бўлган, катта соғломлаштириш самарадорлигига эга бўлган табиғий восталардан фойдаланганда қутулиш мумкин. Мен жисмоний тарбияни, тобланишни, овқатланишдаги меъёрни назарда тутайман.

— Нега бўлмаса ҳозир жисмоний машқлар қилишдан қочадиган, доимо касал бўлиб ўзини ва яқинларини қийнайдиган кишилар ҳамон кўп?

— Булар ўзи учун курашда биринчи қатъий қадамга журъат етолмайдиган кишилардир. Бундай қадам аначагина ирода кучини талаб этади. Пассивлик ва парвосизлик чегарасини босиб ўтиб, тоқатли дори ютувчи ҳаёт ўстириш иштиёқларининг бош ҳаракатлантирувчи кучига айланиш лозим. Қўтқарувчи соғлом ҳаёт — у қадар машаққатли нарсас эмас. Аксинча, у жисмоний ва маънавий одатга айланди катта жисмоний ва маънавий ҳузур-ҳаловат бахш этади.

Шубҳасиз, ёшлардан ўзини билишга, тетиқлиги ўқи-

"ТО" Спорт

хафтаси

ТОШКЕНТ—ОЛМАОТА

ШАХМАТ МАТЧИ

Сиртки «Дўстлик» шахмат матчида 1:0 ҳисобида «Тошкент оқшони», «Вечерний Ташкент» газет-хоналари олдидан боришмоқда.

Оқшонхона оқ доналарни сураётган иккинчи тахтада вазиет ҳисобланади.

Олматалликлар қандай юриш ташлашлари мумкин! Бунинг Сиз ҳам ўйлаб кўрингиз!

ни эслатиб ўтамиз. 1. d4d5 2. c4c5 3. Kf6 a4. e3 Cg4 5. Cc4 e6 6. h3 Ch5 7. Kc3 a6 8. d4 Cg6 9. Ke5 Kd7 10. Ke5:g6 11. Ф3 Kc6 12. a3 Kc6 13. Ca2 Фd7 14. Cd2 0—0—0 15. 0—0—0 Ka5 16. Kpbl Kc4 17. Ccl Kpbl 18. e4 Фc6 19. Лd3f6 20. h4 Cc7 21. f5g5 22. Лd1 Лd7 23. Фe2 a5 24. d5 e5 25. Kc3:d5

Шундай қилиб, бу партияда юриш навабати олматалликларга келди. Ҳурматли газетхоналар, сизлар эса сиртки шахмат матчи қандай бораётганини ҳақида фикр ва мулоҳазаларингизни ёзиб юборинг.

Бизнинг адресимиз: 700047, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленинград кўчаси, 32, «Тошкент оқшони» («

